

[Pradžia](#) > ... > [Jūsų Teisės](#) > [Atsakovai \(baudžiamosios Bylos\)](#) > 1 - Mano teisės tyrimo metu

1 - Mano teisės tyrimo metu

A. Ar tai, kad esu užsienietis, turi įtakos tyrimui?

Taip, iš esmės dėl to, kad su tuo susijusios kai kurios papildomos teisės ir garantijos (taip pat žr. *toliau*).

B. Kokie yra tyrimo etapai?

i. Įrodymų rinkimo etapas / tyrėjų įgaliojimai

Policijos veikla atliekant nusikalstamų veikų tyrimus numatyta Baudžiamojo proceso kodekso 347–357 straipsniuose; Prokuroro veiklai atliekant nusikalstamų veikų tyrimus taikomi Baudžiamojo proceso kodekso 358–378 straipsniai.

ii. Laikinas sulaikymas

Pagal Baudžiamojo proceso kodekso 384 straipsnį, išskyrus akivaizdžius atvejus, kai nusikalstamos veikos padarymo metu kriminalinė policija atlieka privalomą arba neprivalomą įtariamojo suėmimą, kai yra konkrečių veiksnių, kurie, net jei neįmanoma nustatyti įtariamojo, leidžia manyti, kad pasislėpimo pavojus yra pagrįstas, prokuroras nurodo laikinai suimti arba prieš prokurorui perimant tyrimą, kriminalinė policija savo iniciatyva laikinai sulaiko asmenį, kuris pagrįstai įtariamas padaręs nusikaltimą, už kurį pagal įstatymą skiriama laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmė arba laisvės atėmimas nuo dvejų metų iki šešerių metų, nusikaltimą, susijusį su ginklais ir sprogmenimis, arba nusikalstamą veiką, padarytą terorizmo tikslais, įskaitant tarptautinį terorizmą, arba demokratinės tvarkos sutrikdymą.

iii. Apklausa

Asmuo, dėl kurio atliekamas tyrimas, net jei jis yra suimtas ar sulaikytas dėl kitos priežasties, apklausoje dalyvauja savanoriškai; jo atžvilgiu taikomos būtinos apsaugos priemonės, kad būtų išvengta pasislėpimo ar smurto pavojaus; negali būti taikomi metodai ar būdai, galintys paveikti apsisprendimo laisvę arba pakeisti gebėjimą prisiminti ir vertinti faktus, net ir gavus apklausiamo asmens sutikimą.

iv. Kardomasis kalinimas

Kardomajam kalinimui ir kitoms asmeninėms kardomosioms priemonėms taikomi Baudžiamojo proceso kodekso 272–315 straipsniai. Asmeninių kardomųjų priemonių sistema reglamentuojama vadovaujantis tinkamumo ir proporcingumo principais, pagal kuriuos paprastai teisėjas, nustatydamas priemones, turi atsižvelgti, pirma, į kiekvienos priemonės konkretų tinkamumą atsižvelgiant į atsargumo reikalavimų, kurie turi būti įvykdyti konkrečiu atveju, pobūdį ir lygį, ir, antra, kiekviena priemonė turi būti proporcinga faktinių aplinkybių dydžiui ir paskirtai ar galinčiai būti skirtai nuobaudai.

C. Kokias teises turiu tyrimo metu?

i. Ar turiu teisę į vertėjo žodžiu ir raštu paslaugas?

Taip, ji numatyta pagal Baudžiamojo proceso kodekso 143 straipsnį.

ii. Kokios yra mano teisės gauti informaciją ir susipažinti su bylos medžiaga?

Šiuo klausimu apskritai reikia pažymėti, kad pranešime apie ikiteisminio tyrimo užbaigimą, apie kurį pranešta įtariamajam ir jo pasirinktam gynėjui, trumpai nurodomos faktinės aplinkybės, dėl kurių pradėtas procesas, teisės nuostatos, kurios, kaip teigiama, buvo pažeistos, taip pat nurodoma, kad su atliktais tyrimais susiję dokumentai buvo pateikti prokuratūrai ir kad įtariamasis ir jo advokatas turi teisę susipažinti su jais ir pasidaryti jų kopijas; be to, nustatytos konkrečios taisyklės dėl teisės būti informuotam ir teisės susipažinti su bylos medžiagoje esančiais dokumentais, visų pirma kiek tai susiję su apklausos eiga arba asmens apsaugos priemonių taikymu.

iii. Ar turiu teisę turėti advokatą ir informuoti trečiąją šalį apie savo padėtį?

Įtariamasis (kaltinamasis) turi teisę paskirti ne daugiau kaip du gynėjus; įtariamajam (kaltinamajam), kuris nepaskyrė gynėjo arba jo neturi, padeda oficialiai paskirtas advokatas. Specialios nuostatos taikomos susijusio asmens atžvilgiu, tarp jų, be kita ko, teisė gauti atstovo pagalbą, jei ji yra prieinama ir tinkama.

iv. Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą?

Taip, jei tenkinamos atitinkamose galiojančiose nuostatose nustatytos sąlygos.

v. Ką svarbu žinoti apie:

a. nekaltumo prezumpciją

Italijos Konstitucijos 27 straipsnyje numatyta, kad kaltinamieji nelaikomi kaltais, kol nepriimtas galutinis teismo sprendimas.

b. teisę tylėti ir neduoti parodymų prieš save

Šiuo klausimu, be kita ko, reikia pažymėti, kad prieš pradėdant apklausą asmenys turi būti informuoti, kad jų parodymai visada gali būti panaudoti prieš juos ir kad, atsižvelgiant į pareigą pateikti savo duomenis, jie turi teisę neatsakyti į jokių klausimus, tačiau procedūra bus tęsiama; dėl šių nuostatų nesilaikymo visi apklausto asmens pareiškimai tampa netinkami naudoti.

c. Įrodinėjimo pareiga

Paprastai pareiga įrodyti faktines aplinkybes, susijusias su kaltinamuoju aktu, baudžiamąja atsakomybe ir bausmės ar prevencinės priemonės nustatymu, tenka prokurorui.

vi. Kokios specialios apsaugos priemonės taikomos nepilnamečiams?

Vaikų ir jaunuolių baudžiamojo proceso taisyklės išdėstytos 1988 m. rugsėjo 22 d. Prezidento dekretu Nr. 448, kuriame bendrai nustatoma sistema, palankesnė įtariamajam (kaltinamajam) tiek ikiteisminio tyrimo, tiek teismo proceso metu.

vii. Kokios specialios apsaugos priemonės taikomos pažeidžiamiesiems žmonėms?

Paprastai taikomos įprastos susijusių individualių teisių apsaugos taisyklės.

D. Kokie yra teisiniai tyrimų terminai?

Paprastai, jei prokuroras neprašo nutraukti bylos, jis privalo pradėti baudžiamąjį procesą per šešis mėnesius nuo tos dienos, kai į nusikalstamų veikų, apie kurias pranešta, registrą įtraukiama asmens, kuriam priskiriama nusikalstama veika, pavardė; šis terminas pratęsiamas iki vieno metų bet kuriai Baudžiamojo proceso kodekso 407 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytai nusikalstamai veikai (organizuotiems nusikaltimams, terorizmui, su šaunamaisiais ginklais ar narkotikais susijusiems nusikaltimams ir kitiems sunkiems nusikaltimams). Bet kuriuo

atveju prokuroras gali iki termino pabaigos prašyti už ikiteisminį tyrimą atsakingo teisėjo dėl pateisinamų priežasčių pratęsti pirmiau nurodytą laikotarpį; prokuroras paprastai gali prašyti pratęsti terminą ypač sudėtingų tyrimų atvejais arba tais atvejais, kai objektyviai neįmanoma jų užbaigti per pratęstą laikotarpį; ikiteisminio tyrimo teisėjas gali leisti pratęsti terminą ne ilgesniam kaip šešių mėnesių laikotarpiui. Tačiau preliminarių tyrimų trukmė, taip pat atsižvelgiant į galimus pratėsimus, paprastai negali viršyti 18 mėnesių. Vis dėlto ilgiausia trukmė yra dveji metai, jei ikiteisminis tyrimas susijęs su 407 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytomis nusikalstamomis veikomis arba kitais konkrečiais įstatyme nustatytais ribotais atvejais.

E. Kokių priemonių imamasi tyrimo etape, įskaitant laikino sulaikymo alternatyvas ir perdavimo į kilmės valstybę galimybes (Europos teisminės priežiūros orderis)?

Be kardomojo kalinimo, gali būti taikomos šios prievartinės asmeninės kardomosios priemonės: draudimas išvykti iš šalies, pareiga atvykti į ikiteisminio tyrimo policiją, pašalinimas iš šeimos būsto, draudimas vykti į vietas, kuriose nuolat lankosi auka, draudimas ir įpareigojimas gyventi nurodytu adresu, namų areštas, laikinas sulaikymas įstaigose, kuriose motinoms taikomos švelnesnės sulaikymo sąlygos, laikinas sulaikymas gydymo įstaigoje.

■ Paskutinis naujinimas: 14/02/2012

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.